

Hörselnedsättning hos vuxna

Vårdnivå och remiss

Primärvård

- Primärvården är första instans för primär bedömning av patient med hörselnedsättning utan nytillkomna neurologiska symtom.
- Remiss skrivs i första hand till audionommottagning.

Öronmottagning

Indikationer för remiss

- Patienter med plötslig hörselnedsättning (sudden deafness) remitteras halvakut sedan vaxpropp utesluts. Vid genes akut ljudtrauma ordineras snarast 2 x 200 mg Acetylcystein (helst inom fyra timmar) att upprepas efter tolv timmar.

Audionommottagning

Indikationer för remiss

- Patient med hörselnedsättning där det finns behov av att utreda orsak.
- Patient med hörselnedsättning och önskemål av att pröva hörhjälpmedel.

OBS! Tänk på att obehandlad hörselnedsättning ökar risk för att utveckla depression och kognitiva svårigheter. Viktigt att motivera patienten till hörhjälpmedel.

Bakgrund och etiologi

Se fördjupningsdokument.

Diagnostik och utredning

- Anamnes: Ensidig eller dubbelsidig hörselnedsättning.
Vilka situationer som patienten har svårigheter att höra, t.ex. arbete, samtal med en person, samtal i grupp, i buller, radio och TV, telefon, svårt att uppfatta telefon- eller dörrsignal, svårt att höra vid teater-, bio- eller kyrkobesök.
- Infektionsanamnes (förkylning, herpes zoster, borrelia).
- Yttre faktorer som kan påverka hörsel som bullexponering.
- Öronstatus. Gärna Weber och Rinne (stämgaflöde 250 – 1 000 Hz), se förklaring nedan. Om ensidig hörselnedsättning hos vuxen, med otosklingit, även epifarynxstatus (för att utesluta tumör).
- Audiogram.
- Arvet.

Weber och Rinne

Webers stämgauffelprov (stämgauffel med frekvens 250 Hz eller högre): Lateralisering till sämre örat tyder på ledningsfel här. Lateralisering till det bättre örat tyder på sensorineural hörselnedsättning på det sämre örat.

Rinne: Om positiv föreligger fungerande trumhinna/hörselbenskedja. Om negativ föreligger ledningsfel.

Checklista för remiss till audionommottagningen

- Öronstatus och audiogram
- Allmäntillstånd, förflyttningsproblem
- Hudproblem/kontaktallergi
- Yrkesverksam/pensionär
- Språk och/eller talsvårigheter.

Om patienten är yrkesverksam dessutom:

- Arbetsuppgifter, kommunikationsbehov i arbetssituationen, ljudmiljö i arbetet.

Patient som upplever bekymmer och önskar hörhjälpmedel kan remitteras till audionommottagningen.

Prevention

Hörselskydd, ljudprotektion.

Behandling

Åtgärder på audionommottagningen

Diagnostik, information och behovsbedömning av rehabilitering. Utprovning av hörhjälpmedel (hörapparater och hörseltekniska hjälpmedel). Se Att få hörhjälpmedel och Rehabilitering och rehabilitering vid hörselnedsättning under relaterat innehåll.

Åtgärder på hörselhabiliteringen

Efter behovsbedömning erbjuds pedagogiska och psykosociala insatser, förskrivning av text-/bildtelefon samt information om hörseltekniska arbetshjälpmedel.

Kostnader

För utprovning av hörapparater erläggs alltid en egenavgift. För uppladdningsbara hörapparater är egenavgiften 1 200 kr och för hörapparater med batterier 500 kr. Batterier och förbrukningsmaterial står brukaren för själv.

Inopererat cochleaimplantat ingår dock under behandlingshjälpmedel och kostnaden för batterier ersätts upp till 1 800 kr (högkostnadsskydd).

Är hörselnedsättningen ett arbetshinder kan Försäkringskassa och arbetsgivare stå för vissa kostnader.

Sjukskrivning

I enstaka fall: Sudden deafness, extrem ljudkänslighet.

Se Sjukskrivning vid hörselnedsättning, Försäkringsmedicinskt beslutstöd under relaterat innehåll.

Kvalitetsindikatorer

Audionommottagningen deltar i flera av ÖNH:s nationella kvalitetsregister, bl.a. kvalitetsregister för hörselrehabilitering där indikatorerna tillfredsställelse, kontakt/information och funktion följs.

Vi deltar också kvalitetsregister för grav hörselnedsättning där bl.a. nöjdhet med hörselvårdens insatser samt påverkan på dagligt liv följs.

Rehabilitering

Audionom genomför utredande diagnostik och behandlade audiologisk habilitering/rehabilitering innefattande förskrivning av hörhjälpmedel, se Behandling.

Patientinformation

Se Nedsatt hörsel, 1177 under relaterat innehåll.

Se Hörselskadades riksförbund under relaterat innehåll.

Mer information

Se Hörapparat och hörhjälpmedel, 1177 under relaterat innehåll.

Se Registercentrum Västra Götaland under relaterat innehåll.